

JÁNOVI TRACHTOVI

Bratislava 4. júna 1945

Posielam Vám niektoré čísla pražských novín. Upozorňujem Vás na článok Práce z č. 21 a Svobodných novín č. 3 o slovenskom probléme. Ďalej reč ministra Svobodu v Rudom práve č. 23. Treba z nej urobiť výťah, menovite doslova citujte časť o slovenských jednotkách. Všímajte si i drobných vecí v novinách. I správy o čistení a zaisťovaní sú veľmi zaujímavé. Veď dostávajú sa do zaisťovacích táborov popri Nemcoch i hlavné stĺpy bývalej českej politiky, ktorá bola svojim koristníctvom tiež proti Slovensku ostro obrátená — Preis, Kruliš, Randa.

S vyhlásením o dohode pražskej urobte aféru. Zdôraznite menovite moment, že popri zachovaní a vysokom rešpektovaní národných práv slovenských dosahuje sa štátno-politická jednota Československa pod vplyvom bratského pomeru medzi Čechmi a Slovákmi.

Z domáceho života, opakujem, všímajte si drobné momenty politického vývoja na vidieku, menovite aby sa politické udalosti nedostali na pole konfesijné. Katolíci sa ponosujú, že politický život sa luteranizuje. Na niektorých miestach skutočne dochádza k takýmto zjavom. Nebojte sa do toho ostro obuť. Vinník je vinník, taký či onaký a slušný človek tiež bez ohľadu na konfesiu.

Z pražských novín nech si i p. kultúrny referent vyberie interesujúce drobnosti.

L. Novomeský

Národná obroda informovala o pražskej dohode už 3. júna — v rozhovore s Novomeským. (Zdôraznil, že ide o súlad medzi národnými a štátnymi záujmami. Ak má

byť ČSR jednotná a nedeliteľná, musí mať jednotné zákonodarstvo a vládu.) 5. júna uverejnila text dohody a komentár pod názvom Pražská dohoda upevňuje štátno-politickú jednotu ČSR.

Novomeskému mimoriadne záležalo na obsahu a úrovni novín, ktoré založil. Pri svojich štátnych a straníckych funkciách mu však na NO zostávalo málo času. Do redakcie chodiť nemohol a nestihol ju ani písomne inštruovať. Brával preto Trachtu na časté služobné cesty do auta, kde prebrali všetky problémy. A výkonný šéfredaktor mal súčasne možnosť spoznávať život na vidieku.

V prvom mesiaci bratislavského pôsobenia napísal Novomeský Trachtovi ešte jeden list. 12. júna ho žiadal, aby pripravil rozhovor so sovietskym plukovníkom Gukasianom (poslanec a ľudový komisár), aby noviny venovali pozornosť národným správam a pozemkovej reforme. Vo 4. bode píše: „Keď sa nemýlim, v našich novinách medzi hlasmi čitateľov bol návrh na označenie Maďarov a Nemcov. Prosím Vás, pozor na takéto návrhy. A na všetko, v čom by mohlo byť opičenie sa po Nemcoch.“